

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Să lăsăm confesionalismul!

De câteva săptămâni — s'a iscat o polemică destul de aprigă între ziarele »Românul« din Arad și »Unirea« organul Mitropoliei unite din Blaj — pe tema confesionalismului orfelinatului pe cale de a se înființa la Sibiu.

Noi, și mulți cu noi — eram în credința că umanitarul așezământ pentru a cărei realizare se face acum o atât de stăruitoare propagandă în publicistica noastră — va fi un orfelinat național românesc, în care vor găsi ocrotire și adăpost toate tinerile vârstare ale eroilor noștri morți pe câmpul de război. Faptul însă că în proiectul de statut al orfelinatului din Sibiu, publicat în »Românul« — așezământului acestuia i s'a dat numirea de »Orfelinatul român greco-ortodox, a avut de urmare să provoace nedumeriri și amărăciuni la românii greco-catolici — cari vedeau că »se pune orfelinatul din Sibiu pe baze confesionale ortodoxe și i se dă un colorit exclusiv confesional«. În consecință cei dela »Unirea« propun acum înființarea unui orfelinat greco-catolic român la Blaj — și anunță chiar că »în-că în anul acesta îl vom deschide cu ajutorul lui Dumnezeu la Blaj.«

Iată dar că se produc iară în sânul neamului nostru discuții și neînțelegeri pe tema confesionalismului exclusivist.

Războiul, care are ca prima consecință strângerea tuturor rândurilor în sânul aceleiaș națiuni — să provoace oare la neamul nostru desbinări?... În crearea de instituții sociale, reclamate de necesitățile războiului — nația maghiară a manifestat — să fim sinceri — un sentiment de solidaritate admirabilă. Și tocmai în sânul neamului nostru, avântul generos pentru crearea unui așezământ de ajutorare a orfanilor eroilor noștri — să se lovească de obstacolele unui confesionalism deplasat?

Sîntem prea săraci ca să ne putem permite luxul să înființăm de odată mai multe orfelinate, cu șanse de durabilă existență. Pentru înfăptuirea unui astfel de așezământ național românesc ar fi deci necesare toate concursurile, toate bunele voinți, toate pornirile altruiste din rândurile neamului nostru — ca or-

felinatul din Sibiu să fie într'adevăr »un monument strălucit al solidarității noastre naționale.«

De aceea, la o parte cu confesionalismul exclusivist, sectarist. Dacă voim să înființăm în Ungaria, un orfelinat românesc — el să fie atunci, național, — iar nu confesional; să îmbrace un caracter integral, să îmbrățișeze toate odraslele românești, cari au nevoie de sprijin și adăpost, fără deosebire de confesiune.

Azi, când sărbătorim actele vitejești ale eroilor români — le sărbătorim și ne bucurăm de ele, fiindcă pornesc dela români, fără să întrebăm întâi dacă aceștia sînt greco-catolici sau greco-orien-

tali. De aceea și orfelinatul pe cale de înfăptuire trebuie să fie căminul orfanilor tuturor acestor eroi români, fără deosebire de confesiune.

D. Vasile Goldiș spre a da asigurări liniștitoare celor dela »Unirea« — afirmă că are cele mai sigure garanții că orfelinatul din Sibiu, va fi de fapt al tuturor românilor, fără nici o deosebire de confesiune. Dar ca lucrul acesta să fie evident — e într'adevăr necesar ca să se modifice titlul așezământului, și în loc de »Orfelinat greco-oriental român« să se numească pur și simplu »Orfelinatul românesc«. Și atunci »se va interesa și Blajul de orfelinatul din Sibiu.«

Regiunea industrială italiană din Lombardia bombardată de aeroplane austro-ungare

— Ploaia de bombe asupra orașelor Brescia, Milano, Desenzano. — Ce spune raportul de azi al lui Höfer. —

Budapesta, 22 Februarie. — Comunicatul lui Höfer de azi anunță următoarele de pe frontul italian:

Pe câmpul de operație italian: Pe frontul dela Isonzo, și mai cu seamă la Plava au decurs vii lupte de artilerie. O escadră de aeroplane austro-ungare a atacat stabilimentele industriale din Lombardia. Cu această ocazie două aeroplane ale noastre au înaintat până la Milano, în acțiune de recunoaștere. O altă escadrilă a nimicit hangarele italiene din localitatea Desenzano de pe țărmul lacului Garda. La ambele aceste acțiuni aeriene s'a observat efectul bombardării. Artileria dușmană și-a încetat focul, iar aeroplanele noastre s'au reintors nevătămate.

Lugano, 22 Februarie. — Ziarele milaneze anunță, că s'a semnalat azi dimineață din Brescia sosirea unor noi aeroplane dușmane. După unele știri mai recente au urmat violente lupte aeriene de-asupra localităților Paderno, Dadda, și Vizzola. Aceste știri mai spun, că bombele aruncate de aeroplanele dușmane ar fi nimerit

uzinele electrice din Milano, și gazometrul de acolo. — Orașul e apărat de o escadră de 65 de aeroplane în contra atacurilor aeroplanelor austro-ungare.

Lugano, 22 Februarie. — Deasupra orașului Brescia au apărut aviatori austro-ungari și au bombardat orașul. Uzinele electrice și de gaz din Brescia au suferit mari stricăciuni.

Rotterdam, 22 Februarie. — Se telegrafiază din Roma: Aeroplane austro-ungare au aruncat bombe asupra localităților Desenzano, Lalo și Trezzo omorând 4 persoane și rănind 12; pagubele sunt neînsemnate.

Chiasso, 22 Febr. — Eri dimineață la orele 9 a fost iarăși alarmat orașul Milano, deoarece s'au primit știri telefonice din Brescia, că o escadră de aeroplane austro-ungare e pe drum spre Milano. Ceva mai târziu s'a dat iarăși alarma anunțând că aeroplanele dușmane se apropie.

Rusia face noi oferte României

București, 22 Februarie. — Diplomația rusească dezvoltă o activitate diplomatică febrilă în România. Se afirmă că Rusia i-a făcut României o nouă ofertă.

Pretul unui exemplar 6 fileri.

DIN ROMÂNIA

România în așteptarea nouilor evenimente

Citim în »Universul«:

Faptele decurse în ultimul timp pe diferitele fronturi de luptă din apropierea noastră dau o gravă întorsătură situației României.

După înfrângerile succesive suferite de armatele rusești în Galiția și Bucovina, după reliefașarea tot mai evidentă a eșecului acțiunii Aliatilor în Dardanele sfârșită prin retragerea trupelor lor, a urmat zdrobirea Serbiei și ocuparea Muntenegrului.

Astăzi pare din ce în ce mai sigur că atacul contra Salonicului va urma în curând, după ce la Nord, în Bucovina, noua ofensivă rusă a fost oprită.

Faptul extrem de important pentru România e acum acesta: că de rezultatul definitiv ce-l va da războiul pe aceste două teatre de luptă, dar mai ales pe cel balcanic, depinde situația hotărâtoare ce se va crea României în viitor.

Pierderea Salonicului în mâinile Germanilor, Austriacilor și Bulgarilor desființează aproape puțința întrării României în acțiune alături de Ententa și ne lasă împreună cu întreaga peninsula balcanică la discreția Puterilor centrale.

Hotărârea Germanilor este de-a lămuri cât mai curând situația din peninsula balcanică și în special intențiile României.

Atacănd victoria Salonicul și evacuându-l de Anglo-Francezi, ei vreau să imobilizeze cu desăvârșire Grecia și să se știe singurul stăpân în întregul Balcani. Forțele ce li-ar rămânea disponibile după sfârșitul luptelor pe acest front, le-ar îndrepta apoi către Bucovina și Galiția unde ar fi să aibă loc pentru primăvară o serioasă ofensivă spre Basarabia și mai departe spre Kiev.

Astfel izolată și fără a mai avea perspectiva vre-unui ajutor eficace ententist, România ar fi silită să intre în război alături de Germania și Austro-Ungaria, sau să rămâie definitiv neutră, în condiții, evident, cu totul nenorocite.

În prezent chiar, situația Puterilor Centrale, din punct de vedere strategic, față de România, e cu mult mai favorabilă de cât cea a Ententei.

În același timp, însă, Ententa, la rindul ei desfășură și o febrilă activitate. Întărirea solidă a armatelor anglo-franceze la Salonic, îngrămădirea crescândă de trupe rusești în Galiția și Bucovina, hotărârea Italiei de-a interveni mai energic în campania din Balcani, dovedesc că Ententa e dispusă să facă eforturi simțite pentru câștigarea războiului în această parte.

Nu trebuie totuși uitat că pentru a se ajunge la un asemenea fericit rezultat e nevoie de reușita deplină a unui întreg șir de acțiuni: restaurarea Serbiei și Muntenegrului, supunerea Bulgariei și Turciei prin ocuparea Constantinopolului și Asiei Mici, iar la Nord: reocuparea Galiției și Bucovinei și atacul decisiv contra Carpaților. Or, pentru aceasta, avându-se în vedere dușmanul redutabil cu care e chemată Ententa a da piept, va fi necesară o pregătire mai mult decât serioasă, ca material, oameni și plan de acțiune, care să se manifeste sub forma unei ofensive generale fulgerătoare.

În preajma acestor desfășurări noi de forțe ce se așază pe fronturi de bătăie proaspăt întărite, spre a se măsura încă odată, cu aceeași hotărâre de-a învinge, stă în așteptare, veghind cu arma la picior, România. Soarta armelor dintre cele două mari grupe de beligeranți va decide de rămânem complet izolați sau de intrăm în luptă.

Conferența reprezentanților Ententei la București

La legăția rusească din București s'a întrunit la conferința reprezentanților puterilor Ententei. Nu se cunoaște încă rostul și rezultatul acestei conștătuiri.

D. Filipescu a plecat în Rusia

Din București vine știrea că d. Neculaie Filipescu, șeful »Federațiunii Unioniste« după ce a fost primit Sâmbătă în audiență de regele Ferdinand, a plecat Duminecă seară cu secretarul lui particular la Petersburg. Guvernul rus i-a pus la dispoziție un tren special, dela Ungheni rus. Ziarele ententiste anunță că Filipescu va fi primit în audiență și de țarul Rusiei.

— Corespondentul din București al gazetei Kölnische Zeitung, telegrafiază în legătură cu călătoria în Rusia a lui Filipescu, că atât Filipescu cât și cei mai mulți politicieni rusofili din România nu mai cred într-o victorie decisivă rusească. Amărât, Filipescu își părăsește patria. Desamăgirea de până acum, sint cauza călătoriei lui Filipescu, care din Petersburg va pleca pe frontul rusesc.

«Oficiosul guvernului român »L'Independance Roumaine« a început iară atacurile contra d-lui Filipescu. Așa într-un articol prim al acestui organ, citim:

D. Filipescu urmărește ținta sa, una singură. Pentru a ajunge la ea, întrebuințează toate mijloacele; când are o acțiune energică, când e răbdător și rezonabil; când susține guvernul; când îl denunță țării!...

Care este această țintă așa de mare, atât de nobilă, care îi permite de a realiza cu o asemenea desinvoltură, toate »schimbările« pe care le-a făcut și toate finețele politice de care s'a servit?

Este aceasta ținta, România mare? Este anexarea de noi teritorii și unirea tuturor românilor, astfel precum o preconizează federaliștii?

Dacă da, totuși putem încă să admitem că d. Filipescu a intrat în entuziasmul său, oarecări reguli de onestitate politică și a crezut că poate să întrebuințeze ori-ce mijloace pentru a slăbi și înlătura un adversar care singur, crede dsa, se opune la realizarea idealului unui întreg popor.

Da, nu poate fi aceasta. D. Filipescu este prea bun patriot pentru a fi tolerat un guvern funest pentru țară și pentru nație; și mai ales pentru a-l fi susținut. Trebuie să credem sau că guvernul își face datoria, sau că d. Filipescu nu-și face pe a sa.

Alte interese mai imediate, și mai mici, îi preocupă și îi dictează conduita sa.

Interesele acestea l'au asmuțit contra armatei, denunțând starea armamentului nostru, împingând la ură și la vrajbă, inventând candidaturi imposibile, ducând o campanie furibundă împotriva tuturor și brusc, în intervale susținând ceiace vroise să doboare, și clădind ceiace interesele sale cari, să nu-i displacă d-lui Filipescu, au îndepărtat de el și de credincioșii săi, toate spiritele sănătoase și au împins la un așa de dureros marasm, »Acțiunea Națională« și »Federația unionistă.« Aceste sunt interesele cari i-au micșorat »gesturile sale« și au înfrânt tot elanul și întreg entuziasmul.

MERSUL RĂZBOIULUI

Muntenegrul va fi tratat ca o țară cucerită

— In Albania, trupele austro-ungare-albaneze au ajuns coasta Adriatică la sud de Kavaja. — O înfrângere rusească la Strypa. — Ententa ocupă acum și insula Creta. — Noul atac aerian german asupra Angliei. — Succese germane pe frontul francez-belgian. — In jurul căderii cetății Erzerum. — Situația în Egipt. —

O știre importantă vine din Viena în ce privește soarta Muntenegrului, și regimului ce se va da acestui stat din partea cuceritorului:

Nici până astăzi n'a sosit nici un răspuns din partea regelui Nichita la cererea miniștrilor muntenegreni de a numi delegații cari să înceapă tratativele de pace. Se va mai aștepta încă câteva zile. Dacă însă se va ajunge la convingerea, în cercurile oficioase ale monarhiei austro-ungare, că regele Nichita nu poate, sau nu vrea să răspundă — atunci nu se va mai întreprinde alți pași, — în schimb însă Muntenegrul nu va mai fi tratat ca o țară care a capitulat de bună voie, ci ca o țară cucerită.

»Deutsche Tageszeitung« din Berlin află din Rotterdam: Din Paris sosesc știri, că cenzura franceză supraveghează cu severitate, ca în presa franceză să nu ajungă nici o informație despre regele Nichita. I-a fost interzis direct regelui Nichita să primească ziarști, fără permisiunea funcționarului superior francez designat în statul lui major. Pare tot mai evident, că regele Nichita, este prizonierul republicii franceze.

De pe frontul albanez, comunicatul lui Höfer dela 21 Februarie anunță:

Detășamente albaneze, conduse de ofițeri austro-ungari au câștigat coasta Adriatică, la vest de Kavaja.

Höfer, mareșal-locot.

— In Grecia, Ententa operează mai departe. Reprezentanții Ententei au comunicat prim mi-

nistrului grec, Sculudis, că vor folosi insula Creta ca nou punct de sprijin marin pentru forțele anglo-franceze. La Suda Bai, Candia și Retymond vor fi debarcate trupe Ententiste. Sculudis a protestat energic contra acestei acțiuni.

— Generalul Sarrail a plecat din Salonic la Atena, ca să viziteze pe regele Constantin.

— Fostul deputat venizelist, Trindaphillo a fost dat în judecată pentru înalta trădare, fiindcă din îndemnul statului major englez a pus pe un ofițer grec să comunice știri secrete militare.

De pe frontul rusesc, comunicatele dela 21 Februarie anunță:

Detășamente austro-ungare au scos ieri seară pe ruși dintr-o poziție avansată de pe Strypa, la sud-est de Kozlov. De ambele părți se observă o activitate mărită a aeroplanelor.

Höfer, mareșal-locot.

In fața Dunaburgului au eșuat atacurile rusești Mici atacuri dușmane au fost respinse și în alte părți ale frontului.

Șeful Statului major.

— După »Kölnische Zeitung«, ziarele rusești confirmă presupunerea făcută de mult despre importante schimbări în guvernul rusesc. După »Russkoje Slovo« se vor retrage ministrul de finanțe rus și procuratorul Sinodului. Și retragerea lui Sassonov se crede probabilă. In locul acestuia ar urma Botkin, care are mari legături cu cercurile curții imperiale.

LUPTELE DIN APUS

— *Atacuri anglo-franceze respinse.* — *Aeroplane germane bombardează localitățile franco-belgiane Fourné, Poperinghe, Amiens, Luneville și coasta engleză.* — *Pregătirile pentru marele congres de război al puterilor Ententei la Paris.* —

Comunicatul german dela 21 Februarie anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

La nord de Ypern a fost respins un atac cu granate de mână englez contra noii noastre pozițiuni dela canal.

La sud de Loos, dușmanul a trebuit să se retragă iară din poziția pârniei noastre, pe linia Lens-Arras a atacat zadarnic.

Escadra noastră de aeroplane a bombardat cu un succes vădit depozitele dușmane dela Fourné, Poperinghe, Amiens și Luneville.

Șeful Statului major.

Șeful amiralității marinei germane dă următorul comunicat despre noua bombardare a coastelor engleze, despre care au vorbit deja telegramele din isvor englez ce le-am publicat în numărul de ieri al ziarului nostru:

La 20 Februarie, la prânz, aeroplane marine germane, au bombardat coastele engleze. Au fost bombardate cu succes stabilimente industriale din Deal, depozitele dela gară și port, precum și gazometrul din Lowestoft. Gara principală și magaziiile din portul Lowestoft au fost nimerite de repetate ori. Gazometrul s'a prăbușit sub efectul nimitor al bombelor. În Downs au fost bombardate două vapoare cu petrol. Cu tot atacul și urmărirea aeroplanelor noastre de către aviatorii dușmani, — ele s'au întors toate nevătămate.

Șeful amiralității.

— Congresul statelor majore ale puterilor Ententei a fost amânat dela 27 Febr. la 9 Aprilie.

— Generalul italian Porro, va pleca dela finele lui Februarie în Franța, pentru a lua parte la constătuirile militare cari să pregătească congresul de război al Ententei. Cadorna și câți-va miniștri vor pleca în Franța pe la finele lui Martie.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Nimic nou pe frontul italian.* — *Un discurs al ambasadorului italian Tittoni despre relațiile franco-italiene.* — *Ententa vrea să înduplece Italia să declare război Germaniei.* —

De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer dela 21 Februarie anunță numai atât, că nu s'au produs evenimente deosebite.

— Ambasadorul Italiei la Paris, a ținut un discurs politic la Nizza, arătând numeroasele legături ce string Franța și Italia. Este lucru firesc, ca două mari națiuni învecinate, cari se mărginesc nu numai cu patriile lor ci și cu coloniile lor, să nu aibe totdeauna aceleași interese. Tocmai de aceea bărbăția de stat din ambele țări voiesc să vegheze ca aceste interese să fie de acord și în primul rând să concordeze în timpul războiului. Parlamentarii cei mai de frunte italian și francezi se vor întruni în curând la Paris și vor conlucra la aceasta opera patriotică. Sprijinul lor vor asigura deciziuni favorabile în parlamentele respective și o completare practică a operei lui Briand care a stabilit unitatea de conducere în acțiunea diplomatică și militară a puterilor din Ententa. Voim o pace care să ferească omenirea de o revenire a unei astfel de catastrofe.

— Ziarul socialist »Avanti« afirmă că Ententa prin călătoria prim ministrului francez Briand la Roma, a urmărit scopul să exercite o presiune energetică asupra șefului guvernului italian, Salandra, ca să declare război Germaniei.

— Dela cartierul de presă austro-ungar, se desmint știrile date de comunicatul italian, după care aeroplane italiene ar fi bombardat, localitatea Nabresina. Adevărul e că aeroplane ita-

liene cari au încercat să ajungă acolo, au fost alungate de bateriile austriace. Se mai desminte și afirmația că detașamente italiene ar fi pătruns în tranșeele austriace la rășărit de Vermeigliana.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— *In jurul căderii cetății Erzerum.* — *Situația în Egipt și la Dardanele.* —

»Corriere della Sera« anunță, că turcii cari au reușit să scape din cetatea Erzerum s'au retras la 18 chilom. la Vest. Rușii au prins în Erzerum numai 5000 de turci, iar nu 100 mii cum s'a răspândit știrea la început.

Cetatea a fost cucerită de ruși numai în urma unei exploziuni provocate de focul artileriei rusești. Partea de sud a Erzerumului e în flacări.

— În Egipt, după știrile primite de ziarul turcesc »Tanin« Senuşii devotat turcilor, în luptele cu englezii au ocupat localitățile Silme, Solum și Said-Berani — și se apropie de valea Nilului. Triburi noi se asociază mereu de senuşi. Mai mulți ofițeri superiori englezi, întie cari și comandantul de coastă Honter Paşa și Gordon Bey au căzut în luptele cu Senuşii. Apariția de submarine germane la coasta egipteană și torpilarea vapoarelor engleze au provocat mare impresie la egipteni.

— Vapoare anglo-franceze cari la Dardanele au bombardat pozițiile dela Sedil Bahr și Tekle Burnu au trebuit să se retragă, nimerite de focul bateriilor noastre.

Știrile zilei

Ministrul de honvezi la rege

Din Viena se anunță: Ministrul de honvezi, baronul Hazai, a fost primit ieri dimineața în audiiență la Schönbrunn de împăratul-rege.

Ofițeri și soldați români distinși și înaintați

Din seria decorațiilor publicată în n-rul din 22 Februarie, al monitorului oficial, extragem următoarele nume românești:

Pentru ținuta vitejească dovedită în fața dușmanului au fost distinși cu »Signum Laudis« d-nii locot. dr. Eugen Boeriu din bat. de glotași II/6, sublocot. Alexandru Cosma din bat. de glotași III/12, sublocot. David Mohan la train și subloc. glotaș Nicolae Corca.

Din acelaș motiv au fost distinși cu Crucea de argint pentru merite, cu coroana, pen funta medaliei de vitejie: sergentul-major de stab Teodor Alomir dela bat. 6/1 et., sergenții-majori Andrei Ciordăș și Ioan Simon dela bat. 4 resp. 7, reg. 2 husari honv., sergentul-major tit. Gavril Chintea, distr. 5 jand., cu Crucea de argint pentru merite au fost distinși: sergentul major de stab Gheorge Govor, din reg. 3 honv., sergentul-major Ioan Hodoșan, din acelaș reg., sergentul titular Ioan Galița, distr. 7 jand., gornistul de reg. Ioan Bota din reg. 1 art. honv., caporalul Vasile Macolița din reg. 5 de husari honv. și fruntașul L. Petra din reg. 10 honvezi.

A fost înaintat cu ziua de 17 Dec. 1915 la rangul de med. subl. d. dr. Mihail Pop, medic în disp. împărțit la spitalul ces. reg. din Oradea-mare.

Lucrătorii agricoli nu vor fi înrolați

Ministrul de honvezi a adresat o circulară telegrafică conducătorilor administrațiilor cercuale, care dispune ca 'n interesul lucrărilor agricole, ce nu suferă amânare, muncitorii agricoli cari au fost asentați, să nu fie înrolați, ci să aștepte în comunele lor respective rezolvarea cererii de scutire de serviciul militar.

Parastas pentru fer. Em. Gozsdu,

s'a ținut Duminecă, după s. liturghie în capela română din Budapesta, de către P. C. Sa părintele protosincol Ghenadie Bogoievici și părintele

protopop Ion Papp. Din cauza stărei de război, numai puțini stipendiști din fondul regretatului mecenat Gozsdu au putut asista la acest parastas, au fost însă de față numeroși militari români. P. Cuv. Sa le-a adresat câteva cuvinte, pomelnind de fericitul Gozsdu, de viața lui, dusă în muncă și crutare, și cum toată agoniseală sa a jertfit-o bisericii, și prin ea neamului nostru. La urmă P. Cuv. Sa a împărțit soldaților broșuri din testamentul fondatorului Gozsdu.

Presa din Budapesta contra lui »K. k. Korrespondenzbureau« din Viena

Un senzațional articol de critică aspră și atac fățiș contra agenției oficioase de știri din Viena »K. k. Korrespondenzbureau« a apărut aseară în semioficiosul ungar »Pester Lloyd«. Se arată mai întâi în acest articol urmările triste ale războiului asupra serviciului de informații al ziarelor. Legătura telefonică cu străinătatea fiind mereu întreruptă, legătura Budapesta—Viena, fiind foarte redusă, știrile sosesc la Budapesta cu greu și cu mare întârziere. De telegrame, nici vorbă că dificultățile sînt și mai mari. O telegramă din Berlin sosește de abia după 12—14 ore, din Amsterdam sau Haaga sosește după 2 zile; unei telegramă din Sofia i-a trebuit odată 12 zile ca să ajungă la destinație. În cazul acesta, serviciul particular al ziarelor fiind redus — crește însemnătatea serviciului Agențiilor oficioase știri. Iată însă că »Pester Lloyd« relevă că Agenție e avizată Biroul de corespondență telecare e o instituție de stat austriacă, sub controlul ministerului prezidiu austriac, de care Agenția e avizată Biroul de corespondență telegrafică ungar din Budapesta, nu servește în mod leal presa ungară, nu o tratează pe baza egalei îndreptățiri cu presa vieneză. Și »Pester Lloyd« arată câteva cazuri, când unele știri importante au putut să apară în ziarele budapestane cu o zi mai târziu decât în ziarele austriace. »Pester Lloyd« atrage apoi atențiunea guvernului ungar asupra »acestui tratament nedemn și necuviincios al publicității ungare din partea unui așezământ oficios austriac ce stă sub privilegiera ministerului prezidiu austriac, și cere protecțiune față de păgubirea presei ungare în ce privește serviciul de știri. Procedura aceasta nedreaptă are și o importanță politică, căci nu se pune la dispoziția în acelaș măsură populației din ambele state ale monarhiei mijloacele de formarea unei opinii publice în afacerile externe.

Circulația trenurilor întreruptă în Ungaria de un mare viscol

Din Sátorajuhely se telegrafiază: În localitate și 'n împrejurimi a bătuit un mare viscol. Pe drumul de țară, zăpada e de un metru înălțime. Trenurile suferă mari întârzieri. Un tren de de mărfa a deraiat din cauza zăpezei, între Cașovia și Sátorajuhely, din care motiv trenul de persoane din Cașovia a sosit cu o întârziere de șapte ore.

Din Nagyszombat vine știrea că 'n urma viscolului cumplit, trenul accelerat Budapesta—Viena a trebuit să se oprească două ore în stația Cziffer. La Cașovia a nins 24 de ore fără întrerupere.

Convocarea sinodului protopopesc al Aradului

Din partea ș-lui protopop al Aradului, Vasile Beleş s'a convocat sinodul obicinuit anual în sensul paragrafului 42 din statutul organic, pe ziua de Joi 18 Februarie (2 Martie) a. c. la ora 10 a. m. în sf. biserică catedrală din Arad, de unde după serviciul divin, membrii se vor întruni la școala de lângă biserică.

Obiectele de desbatere vor fi:

1. Deshiderea sinodului și constatarea celor prezenți, precum și verificarea membrilor rămași neverificați din anul trecut.

2. Prezentarea raportului comit. protopopesc cu actele insinuate de oficiul protopopesc pe anul 1915.

3. Raportul asupra fondului protopopesc, a speselor de cancelarie protopopești și a inventariului pe anul 1915.

4. Preliminariul speselor cancelariei protopopești pe anul 1916.

5. Alegerea comisiunii de 3 membri pentru autentificarea protocolului.

6. Alte obiecte ori propuneri ce vor intra. Din partea comunității gr. ort. române din Budapesta, va lua parte la acest sinod protopesc, d. Dimitrie Birăuțiu.

Solidaritatea economică a puterilor centrale

Căntera Prusacă debătând chestiunea raporturilor comerciale, deputatul social-democrat Hue a declarat că socialistii din Germania și Austro-Ungaria, doresc stabilirea de relații comerciale amicale și intime între ambele puteri. Și atragerea statelor balcanice și a Turciei în cadrul economic al Europei centrale ar fi lucru de dorit. Vorbitorul se declară de acord cu declarațiile ministrului de comerț.

Deputatul conservator, contele Zedlitz a accentuat că aliații de arme de azi, trebuie să formeze un front puternic, o apropiere, care însă să nu facă imposibilă restabilirea legăturilor cu statele neutrale și chiar cu statele dușmane. Trebuie de căutat o apropiere din care ambele părți să tragă foloase. Acordul economic între Germania și Austria-Ungaria — ar fi bine să fie deja realizat la încheierea păcii.

Ziaristica pe front

D. Pierre Albin a publicat la Paris o antologie a tuturor ziarelor ce apar pe frontul francez.

Primul ziar e »Echo de l'Argonne«, al cărui prim număr a apărut la 26 Octombrie 1914; acesta e decanul ziarelor de front franceze.

Cele dintâi două numere au fost scrise la mașină pe hârtie format 10 jum. până la 15 centimetri; cu începere dela nr. 3 apare în 4 pagini și e tipărit.

Vine apoi »Petit Echo du 18e regiment d'infanterie territoriale«, care a început a apărea la 15 Novembre 1915. El e foarte bogat ilustrat și primele numere nu se mai găsesc nicăieri.

»Echo des Tranchées« a apărut prima dată la 30 Novembre 1914, are ca redactor pe scriitorul Reboux.

51 morți la catastrofa unei lavine lângă Salzburg

Din Innsbruck vine știrea că în regiunea muntoasă Hochkönig, un detașament de schi, alcătuit din regimentele 4, 21, 64, 91 și 99, era de mai multă vreme acolo în funcțiune. Sâmbătă, 50 de soldați erau ocupați cu curățirea drumului troenit de zăpadă, o altă parte din soldați era în coliba Kirchstein. La un moment dat s'a desprins din munte o puternică lavină de nisip care a tărit în adâncimi toată coliba cu soldați. Lavina era de 1000 metri înălțime, 50 metri lățime și 2 metri adâncime. Operațiile de salvare au început îndată de către 100 prizonieri ruși și alți 100 soldați, 38 de soldați morți au fost scoși din zăpadă și nisip. După știrile de până acum sînt 51 morți și 25 răniți. Mai sînt încă 32 soldați îngropați sub lavină. Operațiile de salvare au fost întrerupte din cauza primejdiei unei noi surpări.

Cine știe

de soarta soldatului Costa Frățila din reg. 8 de Honvezi, comp. 3, plecat din Lugoj de Sf. George la începerea războiului cu Italia, să binevoiască a încunoștința pe fratele său George Frățila sau pe unchiul său Costa Jurescu în Csikóházya up, Oraviezabánya (com. Caraș-Severin).

Rugăm pe on. noștri abonați

să dispun încă de numerii 8, 18, 31, 39, 47, 65 și 221 din »Foaia Poporului Român« cotidian de pe anul trecut, să binevoiască a ni-i trimite la redacție, având noi mare nevoie de ei.

Ultima oră

Intrunirea Dumei

— Proiectele guvernului rus. —
Tarul Rusiei se împacă cu Marele Duce —

Stockholm, 22 Februarie. — Azi se întrunește iară Duma rusească, după o vacanță de 5 luni, dela 16 Septembrie. Parlamentul rus se va ocupa în prima linie cu un proiect de lege care prevede introducerea dărei asupra venitului. Apoi se va prezenta un proiect de construcție de noi linii ferate dela Siberia de apus care să lege porturile cele mai importante și marea de gheață și marea Karis.

Se va mai debate proiectul unui împrumut rusec în America de 100 milioane dollari pentru munițiunile comandate de Rusia în America.

În ajunul redeschiderei Dumei, s'a răspândit știrea că țarul s'a împăcat cu marele duce Nicolaie Nicolaievici. Înțelegerea lui Stürmer de ministru președinte este datorită noii influențe a marelui duce în viața politică a Rusiei.

Literatura realității după război

D. Henri Joly, dela Academia de științe morale și politice din Franța se întreabă într'un frumos articol din »La revue hebdomadaire«, dacă francezii vor avea o artă și o literatură nouă, după război. D. Joly, combatând cu energie tendința simbolistilor de a reduce literatura la formă, la cuvinte, ajunge la concluzia că pentru Franța de mâine trebuie o literatură și o artă de acțiune și de realitate.

Iată în traducere completă concluzia la care ajunge d. Joly:

Prea ne-am încântat de vorbe, pentru a nu fi timpul să renunțăm la acest gen de recreare. Dacă a fost vreodată un moment mai indicat pentru acțiune, acel moment a sosit și dacă a fost vreodată o generație hotărâtă în unanimitate la o acțiune bărbătească, aceea este de sigur generația de astăzi. Să nu aplauzi față de această schimbare, să nu întrebuițezi toate puterile pentru a menține și a răspândi această binefacere, e cu totul imposibil. Literatura franceză nu va fi amenințată să-i lipsească nici subtilitatea, nici fantazia, nici eleganța. Nici odată națiunea franceză, — a cărei imagine și expresie este literatura, — nu va proslăvi în afară de orice, acțiunea pentru acțiune, nici nu va sacrifica de bună voie umanitatea și dreptatea unei dorințe brutale de a-și impune voința și de a face să se simtă că e stăpână pe această voință. Să nu ne temem că necesitatea de astăzi, atât de grabnică, a unei acțiuni concentrate, împotriva atacului pe care nimeni nu a voit îndestul să-l prevadă, va atinge cumva calitățile noastre firești, chiar acelea pe cari le-am cultivat cu o preferință prea exclusivă.

Deschizându-se — la noi — un izvor de inițiativă, de curaj și de eroism, — acțiunea poate să ne deschidă de asemenea și un izvor de elocvență și de poezie. Dar orice acțiune demnă de a inspira o literatură cum a fost și cum trebuie să rămână literatura noastră, trebuie să îndeplinească două condiții: o cunoștință exactă a mijloacelor reale și urmărirea unei ținte demne de tradițiile și trecutul nostru. Realitatea pe care trebuie s'o avem la îndemână ca să ne slujim de ea, n'o vom cunoaște niciodată de ajuns, nici când va fi vorba să o găsim în noi sau în alții, nici când va fi vorba să o găsim în firea nepăsătoare a lucrurilor, în legile acestora, sau în experiențele trecutului. Un realism idealist aceste două cuvinte se pot împăca unul cu altul, sunt chiar făcute pentru a se întovărăși și a se implini unul pe altul: dacă nu, realismul rămâne un amestec grosolan de exagerări și de uitare, idealismul dispare în visuri nelămurite, iar simbolismul rămâne idolatrierea unei stărpe armonii de cuvinte.

Nevoia aceasta de acțiune, și de o acțiune astfel cărmuită, va fi oare conștientă și împlinită

prin unirea sufletească și prin concursul tuturor voințelor? Să ne ajute Dumnezeu. Dar ar fi să uităm realitatea cea mai actuală și care ne preocupă mai mult, dacă am spera ca această unire să dăinuiască și mâine. Ceeace e mai sigur, e să dorim alcătuirea unei opozițiuni îndrăznețe, solide, compacte, — hotărâtă să observe și să lupte împotriva a tot ce amenință să compromită interesele acțiunii noastre seculare. De cele mai multe ori frumoasele epoci literare și artistice au început prin acțiunea unei opozițiuni cu adevărat organizate, cu adevărat luminate, asupra celor ce sunt cu puțință și a celor ce sunt cu puțință de înfăptuit, cu adevărat în stare de a face să se simtă înțelesul vorbelor ei, manifestărilor și actelor ei.

Fie ca renașterea artistică și literară să iasă de aici mai strălucitoare ca niciodată, nimic nu ne oprește să sperăm aceasta. Saint-Beuve a spus o vorbă adâncă: »In ceea ce privește pe clasici, cei la care nu te aștepti sunt poate cei mai buni și cei mai mari.« Cuvântul are două înțelesuri. Mai întâi că cei mai străluciți scriitori cei mai desăvârșiți artiști, sunt acei față de cari opinia publică e mai neîncrezătoare la început, tocmai pentru că aduc cu ei ceva nou și original. Dar pe de altă parte trebuie să ne aducem aminte că cei cari au făcut în cele din urmă cea mai mare cinste gândirii, elocvenței și limbei franceze, n'au fost totdeauna literați de profesie. Ei nu se preocupau de armonia vorbelor, ei mergeau drept în fața realității și drept spre țintă. De-abia mai târziu se află cu câtă grijă pentru adevăr și pentru dreptate făceau aceasta; cu câtă grijă de a pune sufletul lor întreg în serviciul cauzei pentru care luptau, în cât luau, în primele rânduri ale elitei intelectuale, locul atâtor ambițiuni și atâtor pretențiuni, sortite să fie atât de repede uitate de marea publică. Ceeace e mai regretabil este acțiunea, acțiunea națională; restul va veni dela sine, în chip providențial.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilica-utca 36.

Scutiti soldatii
prin

cu cei „3 Brazi“.

Milioane de oameni le folosesc contra

TUSEI

impotriva tusei,
răgușelei, flegmei, catarului de laringe și tusei convulsive.

Sunt bune la preîntâmpinarea răcelei,
din cauza aceasta sunt binevenite fiecărui ostaș.

6100 atestate legalizate de not. publici
dovedesc rezultatul sigur și popularitatea de care se bucura acest
leac unic. Publicul este deci rugat să refuze orice
falsificat primind numai Caramela pentru piept
Kaiser (cu 3 brazi), care singur are un efect
tămăduitor. — Se poate căpăta în cele mai multe
drogherii, dar numai în pachete de câte 20 și 40
filiere și în tuburi de câte 60 filiere.

Se află la toate farmaciile, drogheriile
și magazinele de coloniale mai bune.

